

Helse- og omsorgsdepartementet - HOD

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 21/00345-32
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Marte Malones
Deres referanse:
Dato: 14.06.2021

Behov for et nasjonalt løft på digitalisering av legemiddelområdet

Vi viser til konsultasjonsmøte den 26. mai, der det ble drøftet hvordan kommunene kan forberedes og motiveres til bruk og innføring av pasientens legemiddelliste (PLL). PLL bidrar til å nå de nasjonale helsepolitiske mål om kvalitet og sikkerhet i pasientbehandlingen som Legemiddelprogrammet i Direktoratet for e-helse s understøtter. KS og KS Storbynettverk ønsker med denne uttalelsen å gi full støtte til at arbeidet med å etablere Pasientens legemiddelliste og annen digital støtte til legemiddelhåndteringen i helsetjenestene forsterkes nasjonalt. Kommunal sektors representanter i Nasjonalt prioriteringsutvalg (NUIT) og Nasjonale e-helsestyre (NEHS) har bidratt i arbeidet med denne uttalelsen.

Problemet i dag

Det er i dag mangel på informasjonsflyt om pasientens legemiddelbehandling på tvers av virksomhetene i helsetjenesten. Dette kan føre til uønskede hendelser, som feil legemiddelbruk og pasientskader. Ifølge Pasientsikkerhetsprogrammet var en av de hyppigste årsakene til pasientskader i 2019 legemiddelrelaterte. Dette gjelder også i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, der en stor andel av avvik og feil er knyttet til ikke bare samhandlingen, men selve legemiddelhåndteringen. Å tilrettelegge for bedret samhandling og bedre støtte til arbeidsprosessene på legemiddelområdet er derfor et høyt prioritert innsatsområde også for kommunal sektor.

Viktig tiltak for å øke pasientsikkerheten

Digitalisering av legemiddelområdet er et viktig tiltak for å sikre riktig legemiddelbruk. Dette handler om å sikre at helsepersonell har arbeidsverktøyene, samhandlingsløsningene og informasjonsgrunnlaget som kan bidra til å øke pasientsikkerheten og kvaliteten ved legemiddelbehandlingen. Helsepersonell i kommunal tjenestene må ha trygghet for at legemiddelinformasjonen er korrekt, både i overganger mellom primær- og spesialisthelsetjenesten, men også mellom ulike tjenesteområder i kommunene og i samhandling med fastlegen. For de kommunale helse- og omsorgstjenestene er det i tillegg til oppdatert legemiddelinformasjon, behov for støtte til klargjøring og administrasjon av legemidler i behandling og omsorg for pasienter og brukere. I tillegg er det viktig at innbyggerne har tilgang til sin egen oppdaterte legemiddelinformasjon, spesielt i dialog med helsepersonell.

Staten har flere pågående tiltak for digitalisering av legemiddelområdet, slik som pasientens legemiddelliste og sentral forskrivningsmodul. Pasientens legemiddelliste vil bidra til bedre legemiddelbehandling med spart tid på å samstemme bruken av legemidler samt å redusere legemiddelfeil.

KS og KS storbynettverk er opptatt av følgende:

- Det er viktig at arbeidet på legemiddelområdet prioriteres høyt fra statens side, og da spesielt arbeidet med pasientens legemiddelliste og sentral forskrivningsmodul.

- Det er meget positivt at staten har planlagt utprøving av pasientens legemiddelliste i Bergen allerede fra høsten 2021. Det er avgjørende viktig at arbeidet med sentral forskrivningsmodul prioriteres videreført, utviklet og utprøvd i parallelt.
- Utvikling og utprøving av sentral forskrivningsmodul er en avgjørende forutsetning for realisering av pasientens legemiddelliste som en del av kommunenes EPJ systemer, Felles kommunal journal og i Helseplattformen.
- Felles utprøving på legemiddelområdet vil gi verdifull innsikt i kostnader, gevinster, behov for endring i arbeidsprosesser og viktige forutsetninger for en suksessfull innføring av samhandlingsløsningene på legemiddelområdet, inklusive elektronisk multidose, tilrettelegging av journal, kjernejournal m.v.
- Utforming av endelige løsninger for å realisere pasientens legemiddelliste må ta hensyn til ulikhetene og utformingen av kommunale tjenester, slik at gevinstene kan realiseres. Eksempelvis er det viktig at det utvikles og inkluderes funksjonalitet for administrering av legemidler.
- Legemiddelfeil løses ikke med innføring av systemløsninger alene, men må sees i sammenheng med gode endringsprosesser der lederforankring og holdningsendringer knyttes til nye innovative e-helseløsninger.

Veien videre

KS og KS storbynettverk vil, med bakgrunn i dette, arbeide for at kommunene deltar i det videre arbeidet med pasientens legemiddelliste og sentral forskrivningsmodul og at det legges til rette for utbredelse av disse i samarbeid med staten.

Det er viktig at innføringsaktivitetene prioriteres i fellesskap og at kommunesektoren settes i stand til å understøtte disse. Erfaringer fra kommunal sektor viser at kommunene er raske til å ta nye løsninger i bruk, så lenge/forutsatt at de tydelig bidrar til økt effektivitet eller kvalitet i tjenestene, og er tilrettelagt og utformet slik at løsningene støtter opp om kommunenes behov på en god måte.

Må være basert på frivillighet

Frivillighet, i tråd med det kommunale selvstyret, er avgjørende for at kommunene selv tar et aktivt eierskap til beslutningen om å ta løsningen i bruk og hvordan de skal kunne få realisert best mulige gevinster (både kvalitative for innbyggerne og ev. økonomiske for kommunen). Innføring av elektronisk døds melding, nasjonal portal for bekymringsmelding til barnevernet, og digitale løsninger for håndtering av pandemien i kommunene er eksempler der løsninger raskt har oppnådd bred nasjonal utbredelse selv om frivillighet har vært lagt til grunn.

KS vil i samarbeid med medlemmene og staten bidra til å videreutvikle felles planer for innføring av pasientens legemiddelliste og sentral forskrivningsmodul. Dette basert på erfaringer med utbredelse av kjernejournal, samt utprøvinger av samhandlingsløsninger på legemiddelområdet. Da blir det viktig å avklare økonomiske, tekniske og organisasjonsmessige forutsetninger, med en oppdatert oversikt over kost, nytte og risiko.

Det må sikres god fremdrift i utvikling og utprøving av de nasjonale løsningene, med forutsigbar og bærekraftig finansiering, slik at kommunene settes i stand til å planlegge for innføring av løsninger på legemiddelområdet. Det er derfor viktig at kommunal sektor sine kostnader til innføring og nødvendige tilpasninger blir en del av det totale kostnadsbildet og synliggjøres tidlig.

Bjørn Arild Gram
Styreleder, KS

Jan Oddvar Skisland
Leder, KS storbynettverk
Ordfører, Kristiansand

Raymond Johansen
Byrådsleder, Oslo

Rita Ottervik
Ordfører, Trondheim

Roger Valhammer
Byrådsleder, Bergen

Kari Nessa Nordtun
Ordfører, Stavanger

Lisbeth Hammer Krogh
Ordfører, Bærum

Gunnar Wilhelmsen
Ordfører, Tromsø

Monica Myrvold Berg
Ordfører, Drammen